IT 2020 OF IT 2024 TOEPASSEN OP "OUDE" SCHADEGEVALLEN?

A. Algemeen

1. Iedereen die wat vertrouwd is met het afhandelen van schadedossiers met lichamelijke letsels weet ondertussen al dat er een nieuwe Indicatieve Tabel is.

De versie 2024 is in voege vanaf 01 januari 2025.

De Indicatieve Tabel is een richtlijn die zowel door verzekeraars als rechtbanken wordt aangewend als richtlijn – geen wet of bindende regel – om zowel de lichamelijke letsels als materiële schade naar aanleiding van een verkeersongeval of ongeval naar gemeen recht te begroten.

2. Om de zoveel jaar komt er een nieuwe versie uit van de Indicatieve Tabel.

Deze wordt opgesteld door een werkgroep waarin de verzekeringswereld, de academische wereld en het Gerecht vertegenwoordigd zijn.

Waar de versies 2012, 2016 of 2020 telkens een gematigde en logische aanpassing inhielden aan de levensduurte en indexering, is er toch in de versie 2024 sprake van enkele fundamentele wijzigingen in vergelijking met de vorige versie.

Op bepaalde vlakken heeft de IT 2024 voorzien in vergoedingen die gemakkelijk het 3-voudige inhouden van hetgeen voor dezelfde schade in de IT 2020 werd toegekend. Dit is zeker het geval bij de begroting van de puntvergoeding en de vergoeding voor morele schade na overlijden.

B. Toepasselijkheid in de tijd

3. Over de toepasselijkheid van die IT 2024 in de tijd is er een consensus dat die onmiddellijk in voege kwam.

De vraag die ondertussen al meermaals werd gesteld, was:

(1) of de nieuwe Indicatieve tabel ook van toepassing is op oude schadegevallen van voor 01 januari 2025 dan wel;
(2) of die IT 2024 maar van toepassing is op schadegevallen dewelke na de inwerkingtreding van die nieuwe IT zijn voorgevallen?

M.a.w. als bv een ongeval dateert van 2020 en de consolidatiedatum van de lichamelijke verwondingen wordt vastgelegd in juli 2024, welke Indicatieve Tabel moet er dan op vandaag worden toegepast?

Die vraag heeft evident zijn belang nu bepaalde tarieven (bv puntvergoeding of vergoeding morele schade bij overlijden) in de versie 2024 op substantiële wijze zijn verhoogd in vergelijking met de versie 2020.

4. Waar dit een discussie is die uiteindelijk wel op termijn zal “uitsterven”, moet benadrukt worden dat deze discussie op vandaag brandend actueel is en in vele verzekeringsdossiers en gerechtelijke procedures nog dient behandeld te worden.

Gezien een vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid pas verjaart na een periode van 5 jaar terwijl er tal van mogelijkheden zijn om die verjaring op te schorten dan wel te stuiten, zal deze problematiek dus nog vele jaren van belang zijn.

5. Nazicht van de Rechtspraak op dit punt leert dat men van oordeel is dat voor schadedossiers die nog niet afgehandeld of geregeld waren voor 01 januari 2025 in de regel de IT 2024 diende toegepast te worden en dit ongeacht:

(1) de datum van het ongeval,
(2) de consolidatiedatum of
(3) de datum van het eindverslag van de gerechtsdeskundige waarin die consolidatiedatum werd weerhouden.

Men was dus van oordeel dat men de regels diende te volgen dewelke van toepassing waren ten tijde van de uitspraak of ten tijde van het definitief minnelijk akkoord.

Dit standpunt is conform aan hetgeen het Hof van Cassatie hieromtrent voorhoudt:

> Cass. (1e k.) AR C.22.0123.F, 9 maart 2023 (P. C. / BÂLOISE BELGIUM),https://juportal.be/ (19 april 2023); RGAR 2024, afl. 1, 23, noot DE CALLATAY, D.
>
> *“Om de vergoeding te bepalen voor een schade die naar billijkheid is gewaardeerd, moet de rechter zich stellen op het ogenblik van zijn uitspraak.”*
>
> Cass. (1e k.) AR C.19.0358.F, 28 februari 2020 (J. C. H. / BÂLOISE BELGIUM), For.ass. 2020, afl. 206, 15, noot DE WULF, V.; https://juportal.be (30 maart 2020); RGAR 2020, afl. 7, 15701; VAV 2020, afl. 3, 21; VAV 2021, afl. 1, 47, noot CARPENTIER, F.
>
> *“Om de schadevergoeding van de door een onrechtmatige daad veroorzaakte schade te bepalen, dient de rechter zich op het ogenblik van zijn uitspraak te plaatsen.”*

Het enige wat dus van belang blijkt te zijn om te bepalen welke versie van de IT er moet toegepast worden, is de datum van de uitspraak van het vonnis of arrest of de datum waarop partijen het dossier minnelijk regelen.

Dit betekent dat vanaf 01 januari 2025 in alle schadedossiers die nog niet afgehandeld waren, zij het minnelijk of gerechtelijk, de IT 2024 moest toegepast worden.

6. Dergelijk standpunt geeft uiteraard aanleiding tot volgende bedenkingen.

In eerste instantie moet dus blijken dat slachtoffers van schadegevallen van voor 01 januari 2025 en die ook voor die datum geregeld zijn voor dezelfde schade minder zullen vergoed worden dan slachtoffers die hun dossier pas geregeld zien na 01 januari 2025.

De vraag dient gesteld of dit wel in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel terwijl dit uiteraard voor vele slachtoffers een reden was om de afhandeling van hun dossier keer voor keer uit te stellen zodat ze de afhandeling van hun dossier tot over 01 januari 2025 konden tillen.

Ten tweede moet benadrukt worden dat men voor dezelfde schade, afhankelijk van de datum waarop het dossier geregeld wordt, tot andere bedragen komt, terwijl het slachtoffer die schade wel op dezelfde manier heeft ervaren of geleden.

Ten derde moet benadrukt worden dat de visie van het Hof van Cassatie, met name dat men de schade moet beoordelen op datum van de uitspraak, ingegeven was door het feit dat men hiermee de muntontwaarding wilde tegengaan.

Echter moet nu blijken dat, voor bepaalde schadeposten althans, een veel hogere vergoeding werd bepaald in de IT 2024 in vergelijking tot de vorige versie zodat dit niet meer gelinkt kan worden aan de muntontwaarding.

Kortom, de achterliggende reden van de visie van het Hof van Cassatie geldt voor de IT 2024 niet meer, minstens niet voor bepaalde schadeposten die in belangrijke mate zijn verhoogd en gemakkelijk maal 2 of maal 3 zijn gegaan.

De vraag dient dan ook gesteld te worden of in die omstandigheden de visie van het Hof van Cassatie nog onverkort kan worden toegepast in alle lopende dossiers met ongevallen die dateren van voor 01 januari 2025.

Dan wel dat er toch in bepaalde gevallen kan geoordeeld worden dat voor “oude” schadegevallen ook na 01 januari 2025 de vorige versie van de IT kan worden toegepast.

C. <u>Rechtspraak die afwijkt van de visie van het Hof van Cassatie</u>

7. Waar niet kan ontkend worden dat de visie van het Hof van Cassatie toch in bepaalde gevallen aanleiding zal geven tot onredelijke gevolgen, moet vastgesteld worden dat er in de (lagere) rechtspraak toch vonnissen zijn tussengekomen dewelke afwijken van de visie van het Hof van Cassatie.

In bepaalde gevallen is de Rechtbank van oordeel dat op oude schadegevallen ook de IT 2020 moet toegepast worden en dit ondanks het feit dat die dossiers pas na 01 januari 2025 geregeld zijn.

8. In een vonnis dd. **01 september 2025** staat het volgende vermeld:

> De indicatieve tabel is geen wet en is derhalve niet bindend voor de rechtbank. Deze tabel kan worden gehanteerd als richtsnoer bij de beoordeling van de schadebegroting bij letselschade. Het loutere feit dat sedert de feiten een nieuwe indicatieve tabel werd gepubliceerd is op zich niet van aard dat thans verhoogde vergoedingen zouden moeten worden toegekend op feiten die zich jaren eerder hebben voorgedaan.
>
> De rechtbank acht het *in casu* passend om de indicatieve tabel van 2020 als richtsnoer te hanteren voor de onderscheiden schadeposten en die schadeposten telkens te verhogen met de vergoedende rente aan de wettelijke rentevoet als vergoeding voor de schade voortvloeiend uit de vertraging in betaling en de muntontwaarding.

De Rechtbank meende dus dat de datum van het ongeval bepalend was om te oordelen welke IT er diende toegepast te worden.

9. In het vonnis dd. **4 november 2025** werd het volgende beslist:

had zijn schade reeds eerder in de procedure kunnen en moeten begroot hebben en dat zou sowieso met toepassing van de IT van 2020 zijn geweest. Ondanks het principe van de integrale schadevergoeding, gaat het immers niet op dat een slachtoffer zonder objectieve noodzaak talmt met de opmaak van de begroting van de vaststaande schade. Van een redelijk en voorzichtig slachtoffer mag worden verwacht dat die het nodige onderneemt om zo snel als mogelijk zijn schade te begroten en die afrekening mede te delen aan de partij die men aansprakelijk acht voor het schadegeval.

De rechtbank besluit dan ook dat zij waar nodig de IT van 2020 zal gebruiken als leidraad bij de schadebeoordeling in dit dossier.

De Rechtbank meende dus dat gezien het slachtoffer wel zeer lang gewacht had om zijn schade-eis op te maken (en gezien het ongeval dateerde van voor 01 januari 2025) de IT 2020 moest toegepast worden.

10. In een vonnis dd. **23 februari 2026** stelt de Rechtbank:

Onder de gelding van de indicatieve tabel-versie 2020 stond de schade in hoofde van deze burgerlijke partijen reeds vast. Er zijn geen externe factoren die de intensiteit en/of de hoegrootheid van de schade vanaf dat ogenblik dermate beïnvloeden dat rekening moet worden gehouden met de richtlijnen van een ondertussen van kracht zijnde (nieuwe) indicatieve tabel. De rechtbank mag bij de raming van de schade geen rekening houden met latere gebeurtenissen die niets te maken hebben met de fout of met de schade zelf en die de toestand van de benadeelde zou hebben verbeterd of verergerd. Het verschijnen van een nieuwe indicatieve tabel, die slechts indicatief is en ook geen wet is, is een gebeurtenis die losstaat van zowel de fout als van de schade.

Los van de omstandigheid of de aansprakelijkheid voor het ongeval door de beklaagde wordt betwist, blijft de vaststelling dat de lichamelijke schade van de beide burgerlijke partijen op 29 januari 2023 definitief was. Het is rechtvaardig en in overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel om de oude indicatieve tabel-versie 2020 toe te passen, aangezien de toepassing van de nieuwe tabel-versie 2024 – die ingrijpende stijgingen van bepaalde forfaitaire bedragen, waaronder vergoedingen voor morele schade, voorzien en die geen actualisatie inhouden teneinde de muntontwaarding tegen te gaan – zou leiden tot een kunstmatige verhoging van de schadebegroting zonder bewijs van enige werkelijke en concrete verandering in de toestand van de burgerlijke partijen.

De rechtbank ziet geen gegronde reden om de schadebegroting thans aan te passen aan de versie van de indicatieve tabel van 2024 en besluit dan ook dat zij de indicatieve tabel-**versie 2020** zal gebruiken als leidraad bij de schadebeoordeling in deze zaak.

De Rechtbank meent dan ook dat de IT moet toegepast worden dewelke in voege was ten tijde van het ongeval en de consolidatiedatum.

11. In een vonnis dd. **03 maart 2026** werd dan weer het volgende beslist:

De rechtbank stelt vast dat de letsels van geconsolideerd waren op 1 mei 2022. Op dat ogenblik stond de schade vast, was zij in haar geheel voor begroting vatbaar op basis van de indicatieve tabel 2020 en kon zij vergoed worden. De rechtbank is dan ook van oordeel dat niet de indicatieve tabel 2024, maar wel de indicatieve tabel 2020 als richtsnoer moet gebruikt worden om de schade geleden door te begroten.

In voormeld vonnis was de datum van consolidatie bepalend om te beslissen welke IT er diende toegepast te worden.

12. Wel moet benadrukt worden dat indien men die IT 2024 toepast op “oude” schadegevallen de Rechtbank wel kan oordelen om de intrestvoet van die vergoedende intresten dewelke op die schadevergoeding van toepassing is, te beperken.

Waar in principe de wettelijke intrestvoet moet weerhouden worden, kan de Rechtbank de verhoogde tarieven van de IT 2024 wat matigen door bij de vergoedende intresten een intrestvoet van 1 % of 2 % toe te passen ipv de wettelijke intrestvoet die op vandaag 4,5 % bedraagt.

M.a.w. de Rechtbank kan op die manier de gevolgen van de verhoogde tarieven uit de IT 2024 voor oude schadegevallen via een lagere intrestvoet (deels) compenseren.

Immers mag niet vergeten worden dat de vergoedende intresten deel uitmaken van de schade en, zeker bij oude schadegevallen van vele jaren oud, een substantieel verschil kunnen maken in de eindafrekening wanneer er toepassing wordt gemaakt van die verlaagde intrestvoet.

Er kan op dit punt verwezen worden naar volgende recente uitspraak van de Rechtbank van Eerste Aanleg van Oost-Vlaanderen, afdeling Gent:

Aangezien de rechtbank bij het begroten van de schade van de geactualiseerde bedragen uit de IT 2024 in acht zal nemen is de rechtbank van oordeel dat, rekening houdend met de evolutie van de marktrente en rekening houdend met het feit dat de indicatieve tabel niet enkel een actualisatie maar ook een verhoging inhoudt, de rentevoet van de vergoedende interesten dient bepaald te worden op 1% om de schade op datum van uitspraak correct te begroten.

D. <u>Conclusie</u>

13. Waar niet kan ontkend worden dat de IT 2024 in lopende schadedossiers of in lopende gerechtelijke procedures (in principe) dient toegepast te worden, ongeacht de datum van het ongeval, de consolidatiedatum of de datum van het eindverslag van de gerechtsdeskundige, moet uiteraard wel opgemerkt worden dat in bepaalde specifieke gevallen de Rechtbank kan beslissen om op oude schadegevallen van voor 01 januari 2025 toch nog de oude IT, met name de versie 2020, toe te passen.

Gebeurt dit toch niet, kan men wel de gevolgen van die verhoogde tarieven uit de IT 2024 wat matigen door een lagere intrestvoet toe te passen.

Dit kan voor het slachtoffer, maar ook voor de verzekeraar van de aansprakelijke partij, een groot verschil maken in de totale vergoeding.

Als men de IT 2024 kan toepassen, zal men zonder enige twijfel een hogere vergoeding ontvangen in vergelijking met de vergoeding gebaseerd op de IT 2020.

Het is dus zaak om per dossier grondig na te zien welke de concrete omstandigheden zijn en of er een risico/mogelijkheid bestaat dat voor men het slachtoffer anno 2026 toch nog de IT 2020 zou toepassen ipv de IT 2024.

***

Voor verdere vragen of bedenkingen kan U altijd bij ons terecht.

Dries LANNOO maart 2026